

Olympiáda v českém jazyce
52. ročník, 2025/2026
Okresní kolo – řešení II. kategorie

1. Příklad řešení:

Varianta 1: *Pak budu schopen vnímat zrakem.*

Varianta 2: *Pak se teprve rozhodnu (co budu dělat).*

Bodování:

Za 2 vhodné formulace – 2 body.

Za 1 vhodnou formulaci – 1 bod.

Celkem maximálně 2 body.

2. Řešení:

a) *Dobrá díla jsou plodem dobrého charakteru, a protože je chvályhodnější příčina než následek, chval spíše dobrý charakter bez vzdělání než vzdělance bez charakteru.*

b) 3

c) *Dobrá díla jsou plodem dobrého charakteru; chval více dobrý charakter bez vzdělání než vzdělance bez charakteru*

d) *(a) protože je chvályhodnější příčina než následek; příslovečná příčinná (uznávejte i důvodová)*

e) Skládáním ze slovního spojení *hodný chvály* (jde o nevlastní složeninu vzniklou spráhováním – nevyžadujte). / Skládáním z tvarů slov *hodný* a *chvály*. / Skládáním ze slov *hodný* a *chvála*.

f) **Příklad řešení:** Souřadné souvětí: *Včera jsem se vůbec nepřipravoval, a proto jsem dostal z testu špatnou známku.*

Podřadné souvětí: *Protože jsem se včera vůbec nepřipravoval, dostal jsem z testu špatnou známku.*

Poznámka: Souvětí se mohou lišit jen použitými spojkami, nebo mohou být zcela různá.

Bodování:

a) Za správné doplnění čárek – 1 bod.

b) Za správně uvedený počet vět – 1 bod.

c) Za vypsání obou hlavních vět – 2 body.

Za vypsání jedné hlavní věty – 1 bod.

d) Za vypsání vedlejší věty a určení jejího druhu – 1 bod.

e) Za uvedení slovotvorného postupu – 1 bod.

Za vypsání, z čeho slovo vzniklo – 1 bod.

f) Za dvě vhodná souvětí – 2 body.

Za jedno vhodné souvětí – 1 bod.

Celkem maximálně 9 bodů.

3. Příklad řešení:

a) Autor si dělá legraci z častého užívání přísloví, a to tak, že je aplikuje na situace, kdy daná přísloví neplatí (i když v jiných situacích platná jsou), popřípadě si hraje s doslovným chápáním významu přísloví (např. *co tě nepálí, nehas*).

b) i. Někdo si koupil lesklý náramek v domnění, že je zlatý. Na náramku se ale po krátkém nošení odřela tenká vrchní vrstva a ukázalo se, že zlatý nebyl. / Někdo si koupil velice výhodně zájezd do hotelu, který byl v katalogu zobrazen jenom zvenčí a vypadal luxusně. Ukázalo se však, že uvnitř byl zanedbaný a neuklizený.

ii. Dvě spolužačky, které společně pracovaly na školním projektu, se pohádaly o to, která z nich měla do školy přinést vytištěné podklady. Do sporu se zamíchal spolužák, který se na projektu nepodílel. Dívky to považovaly za nevhodné vměšování se a zlobily se na něj.

Bodování:

a) Za vhodnou odpověď – 1 bod.

b) Za obě vhodně navržené situace – 2 body.

Za jednu vhodně navrženou situaci – 1 bod.

Celkem maximálně 3 body.

4. Řešení:

a) 1 b; 2 e; 3 a; 4 h; 5 f; 6 i

b) 1 b; 2 d; 3 c; 4 a

Bodování:

a) Za 6 správně vytvořených dvojic – 4 body.

Za 5 správně vytvořených dvojic – 3 body.

Za 4 správně vytvořené dvojice – 2 body.

Za 3 správně vytvořené dvojice – 1 bod.

b) Za 4 správně utvořené dvojice – 2 body.

Za 3 nebo 2 správně utvořené dvojice – 1 bod.

Celkem maximálně 6 bodů.

5. Příklad řešení:

	slovo tvorný význam	lexikální význam
<i>sladidlo</i>	prostředek ke slazení	stejný
<i>savec</i>	ten, kdo saje / to, co je schopné sát / to, co je savé	obratlovec, jehož mláďata se živí mateřským mlékem
<i>vchod</i>	místo, kudy se vchází / činnost vcházení	stejný
<i>obchod</i>	obcházení, chození kolem / trasa, kudy se obchází	prodej a nákup zboží / místo, kde se prodává a nakupuje zboží
<i>rybník</i>	místo, kde jsou ryby / člověk, který se zabývá rybami	umělá vodní nádrž
<i>zesilovač</i>	prostředek, který něco zesiluje	stejný
<i>myslivec</i>	ten, kdo myslí	člověk, který se stará o divokou zvěř a loví ji
<i>studovna</i>	prostor určený ke studiu	stejný
<i>tkanička</i>	něco malého, co vzniklo tkaním	šňůrka na zavazování (obvykle bot)
<i>jmenovatel</i>	ten, kdo někoho/něco jmenuje	číslo zapsané pod zlomkovou čarou

Poznámka 1: Uvedení všech variant oddělených lomítkem se nevyžaduje. Stačí uvést jednu variantu.

Poznámka 2: Pokud soutěžící uvede odlišnou, avšak věcně správnou odpověď (např. *studovna* – slovo tvorně: místo, kde se studuje, lexikálně: místnost určená ke studiu), uznejte ji.

Bodování:

Za uvedení obou významů každého slova – 1 bod.

Celkem tedy maximálně 10 bodů.

Celkem tedy za celou jazykovou část maximálně 30 bodů.

Slohový úkol

Hodnot'te:

- dodržení tématu a formy, je-li stanovena
- nápaditost a originalitu zpracování
- celkovou výstavbu a členění textu, jeho plynulost a návaznost
- vhodný výběr jazykových prostředků přiměřeně ke stylu textu – posuzujte celkový výběr prostředků lexikálních, tvaroslovných a syntaktických, funkčnost volby spisovných a nespisovných prostředků
- pravopisnou správnost včetně dodržování pravidel interpunkce
- ovládnutí kodifikace ve všech jazykových plánech – v hláskoslovném, morfologickém, lexikálním i syntaktickém plánu

Celkem maximálně 20 bodů.